

[Udenrigsministeren]

fredelig løsning i sigte. Regeringen har fra starten indtaget en upartisk holdning i konflikten, og de ti har gentagne gange appelleret til parterne om at afholde sig fra enhver handling, som kunne føre til optrapning af fjendtlighederne eller bringe den frie sejlads i Golfen i fare.

I det sydlige Afrika er der i årets løb blevet udfoldet betydelige bestræbelser for at reducere spændingerne mellem Sydafrika og dets naboer, bl.a. ved indgåelse af aftaler om gensidige sikkerhedsmæssige foranstaltninger. De ti har budt denne udvikling velkommen, men det må erkendes, at de hidtil opnåede resultater ikke har kunnet stå mål med forventningerne. For Moçambiques vedkommende er Nkomatiaftalen endog blevet led-saget af en forværring i den sikkerhedsmæssige situation, og i Angola er den sydafrikanske troppetilbagetrækning endnu ikke tilendebragt. Denne tilbagetrækning udgør sammen med spørgsmålet om de cubanske troppers tilstedeværelse i Angola vigtige elementer i tilvejebringelsen af grundlaget for Namibias overgang til uafhængighed i overensstemmelse med FN's plan.

Internt i Sydafrika blev der i september måned gennemført forfatningsændringer, hvorved de farvede og asiatiske befolkningsgrupper, men altså ikke de sorte, opnåede en vis parlamentarisk indflydelse, og dette har udløst voldsomme uroligheder. Regeringen har sammen med de andre nordiske lande og med de ti skarpt taget afstand fra disse forfatningsændringer, som efter vor opfattelse har til formål at konsolidere det hvide mindretalsstyre. På denne baggrund går regeringen ind for en styrkelse af det internationale pres mod Sydafrika for at bidrage til en fredelig afvikling af apartheidsystemet. Sammen med mine nordiske kolleger tog jeg bl.a. dette spørgsmål op, da vi i juni måned mødtes i Stockholm med udenrigsministrene fra frontlinjestaterne.

Afghanistans befolkning har nu lidt under den sovjetiske besættelseskrig i næsten 5 år. Hvert år siden invasionen har FN's generalforsamling med et meget stort flertal bekræftet Afghanistans ret til selvbestemmelse og krævet øjeblikkelig tilbagetrækning af de fremmede tropper. Sovjetunionen har svaret igen med at indsætte over 100.000 soldater og moderne krigsmateriel i fortsatte bestræbelser for at tvinge den folkelige modstand i

knæ, og Sovjetunionens militære indsats har i stigende grad antaget karakter af den brændte jords taktik – med voldsomme menneskelige lidelser til følge. Den humanitære side af konflikten bliver derfor mere og mere alvorlig.

Krigen har skabt et af de største flygningeproblemer, vi har kendt. 3 millioner mennesker eller 20 pct. af Afghanistans befolkning opholder sig nu i interimistiske flygtningelejre i Pakistan og Irak. Det burde være en selvfølge, at de internationale humanitære hjælpeorganisationer får mulighed for også på afghansk territorium at yde deres indsats, men desværre har de afghanske myndigheder ikke vist fornøden samarbejdsvilje lige så lidt som det sovjetiske militær.

Også i Kampuchea påfører fremmede tropper – i dette tilfælde vietnamesiske besættelsesstyrker – befolkningen store lidelser. Regeringen følger situationen nøje. Jeg havde selv en meget nyttig samtale med prins Sihanouk under hans nylige besøg i Danmark, og jeg gav her udtryk for vores bekymring og for vor fortsatte støtte til en forhandlingsløsning efter de retningslinjer, som er indeholdt i resolutionerne fra FN's generalforsamling, det vil sige total tilbagetrækning af alle fremmede tropper, ret for det kampucheanke folk til at bestemme sin egen fremtid gennem frie valg overvåget af FN, respekt for Kampuchearnes uafhængighed og neutralitet samt en forpligtelse for alle stater til at afholde sig fra indblanding i Kampuchearnes indre anliggender.

Den region, der omfatter Sydøstasien og det vestlige Stillehav, har i de seneste år påkaldt sig stadig større opmærksomhed. I de kommende år vil tilkomsten af nye medlemmer af verdenssamfundet være præget af uafhængighed for en række lande i dette område. Det er værd at bemærke, at der også blandt de mange nye lande synes at være en tendens til at bygge på politiske og økonomiske grundholdninger, der i væsentlig grad svarer til vore, og da regionen ydermere er et betydeligt økonomisk vækstcenter, er der gode grunde til at søge at udvikle de politiske og kommercielle forbindelser. Jeg har selv tidligere i år besøgt en række lande i området, og Danmark er sammen med de ti aktivt med i samarbejdet med regionen. Der skal således i Dublin om 2 uger afholdes et af de regelmæssige og meget nyttige møder imel-